

O Sankt Petersburgu interdyscyplinarnie

DOI: 10.47050/jows.2021.3.77-82

KATARZYNA
CZUBAŁA-VYBOROV

Istnieje wiele przedsięwzięć, które wspierają językowo-kulturowy rozwój ucznia, kształtują jego światopogląd oraz wrażliwość międzykulturową. Jedną z takich inicjatyw jest nauczanie interdyscyplinarne, w którym dużą rolę odgrywają kompetencje i kreatywność prowadzących. Ważnym elementem takich zajęć jest nie tylko poszerzenie wiedzy ucznia w różnych dziedzinach, ale również zachęcenie do odkrywania świata i dzielenia się własnymi emocjami. W artykule zaprezentowano cykl zajęć języka rosyjskiego o Sankt Petersburgu w połączeniu z elementami historii, geografii, sztuki i języka polskiego.

W jaki sposób prowadzić zajęcia lekcyjne, aby zmotywować uczniów do aktywnej nauki języka, rozbudzić ich wyobraźnię, bakała przygód, wyeliminować nudę, kształtować ciekawość świata, ucząc jednocześnie szacunku i tolerancji wobec ludzi innych ras, wyznań, poglądów? Dzięki wieloletnim przyjaźniom i wymianie doświadczeń z obcokrajowcami oraz zdolnościom artystycznym staram się realizować swoje pomysły na kreatywne lekcje o tematyce kulturowej.

Inspiracją do przeprowadzenia cyklu zajęć o Sankt Petersburgu był przyjazd z tego miasta do Polski mojego przyjaciela Rosjanina. Chętnie podzielił się on wrażeniami i obserwacjami z podróży z moimi podopiecznymi. Zanim jednak zaprosiłam native speakera na lekcje języka rosyjskiego, postanowiłam zachęcić młodzież do samodzielności i twórczego myślenia. Na zajęciach w klasie trzeciej liceum wykorzystywałam następujące metody: burzę mózgów, elementy wykładu, pogadankę, pracę z mapą, z tekstem słuchanym, elementy dramy, scenki rodzajowe oraz środki dydaktyczne: magnetofon z płytą CD, słowniki rosyjsko-polskie, białe, niebieskie i czerwone balony z pytaniami do tekstu, mapę Rosji i Sankt Petersburga, smartfony, gitarę, zdjęcia, albumy i widokówki z zabytkami miasta, portret cara Piotra I, tekturowe koło ze słowami, kolaż przedstawiający skojarzenia o *Zbrodni i karze* Dostojewskiego, matrioszki. Formy pracy były różne: zespołowa, grupowa i indywidualna.

Motywuując młodzież do aktywności, zastosowałam burzę mózgów – skojarzenia związane ze słowem: Санкт-Петербург. Asocjacje uczniów były następujące: Россия, север, Пётр I, мосты, Ленин, Ленинград, балет. Młodzi ludzie wywnioskowali, że ich wiedza nie jest wystarczająca i chętnie ją poszerzą.

Ciekawostki geograficzne i historyczne

Kolejnym etapem zajęć była praca z mapą Rosji. Podzieliłam młodzież na kilka grup. Uczniowie określili położenie miasta, podali nazwę morza i zatoki w języku rosyjskim. Z mapy Sankt Petersburga, zamieszczonej w książce *Влюбиться в Россию* (Telepnev i Ziomek 2011), każda z grup odczytała nazwę rzeki oraz głównej ulicy miasta. Na tym etapie lekcji pozwoliłam uczniom na skorzystanie ze smartfonów. Znaleźli tam bardziej

szczegółowe informacje na temat geografii miasta. Na tablicy pojawiły się wyrażenia zapisywane przez uczniów: город лежит на 42 островах; в городе около 300 мостов; 1 миллион жителей; жаркое, влажное и короткое лето; длинная, холодная и сырая зима; самая высокая температура +37 градусов, самая низкая – 36, белые ночи в июне. Nowe słowa wyjaśnialiśmy wspólnie, opisując je w języku rosyjskim, np.: остров – земля на озере, на море или на океане, например Мальта, Ямайка, Ява; житель Петербурга – человек, который живёт в Петербурге. Ze zjawiskiem białych nocy młodzież zapoznała się, czytając samodzielnie w oryginale krótki tekst zamieszczony w książce *Как дела? 3 Добро пожаловать в Россию!* (Danecka 1998). Następnie wspólnie opisaliśmy zjawisko białych nocy: белые ночи – это светлые ночи, которые бывают в июне. Всю ночь продолжаются сумерки и на дворе так светло, что можно читать газеты.

W dalszej części zajęć zawiesiłam na tablicy portret cara Piotra I. Niektórzy uczniowie wiedzieli, że był on założycielem Sankt Petersburga. Poprzez elementy wykładu przybliżyłam młodzieży etymologię nazwy Sankt Petersburg: Санкт – z łaciny „święтой”, Петер – z greckiego „камень, скала”, „бург” z niemieckiego „замок, крепость”. Wspomniałam również, że car Piotr I zreformował alfabet rosyjski i nazwał go „graždanką” (od słowa гражданин – obywatel). Jedna z uczennic – pasjonatka historii – podzieliła się z rówieśnikami swoją wiedzą na temat Sankt Petersburga. Były to informacje o zbudowaniu miasta na bagnach w 1703 r., o jego wieku – ponad 300 lat oraz innych nazwach: Piotrogród, Leningrad, Petersburg.

Zabytki miasta

Kolejną część zajęć poświęciliśmy pracy z tekstem słuchanym zawartym w podręczniku *Ступени 3* (Gawęcka-Ajchel i Železik 2008). Podczas słuchania młodzież mogła notować słowa-klucze, które następnie umieściłam na tablicy. Pojawiły się następujące: 1703 год, царь Пётр Первый, река Нева, Ленинград, Эрмитаж, Исаакиевский собор, Петергоф. Po dwukrotnym wysłuchaniu tekstu zapytałam swoich podopiecznych o rozumienie leksyki. Posługując się słownikami rosyjsko-polskimi, sprawdzili znaczenie wyrazów: дворец, зимний, искусство, западноевропейский, памятник, основатель, известный. Następnie każdy z uczniów przebiegał przygotowany przeze mnie dowolny balonik: biały, niebieski lub czerwony. W każdym z nich ukryte były pytania do tekstu. Białe baloniki zawierały najłatwiejsze pytania, niebieskie – pytania o średnim stopniu

trudności, czerwone – pytania najtrudniejsze. Celem tego minikonkursu było doskonalenie umiejętności rozumienia tekstu słuchanego, a baloniki, oprócz elementu zabawy, przyczyniły się do utrwalenia przez uczniów kolejności barw na fladze Rosji.

Pytania najłatwiejsze

1. Какой царь был основателем Санкт-Петербурга? (ответ: Пётр I)
2. Как называется река в Санкт-Петербурге? (ответ: Нева)
3. Как называется известный музей? (ответ: Эрмитаж)

Pytania trudniejsze

1. Как называется известный собор? (ответ: Исаакиевский собор)
2. Как называется бывшая резиденция русских царей? (ответ: Зимний дворец)
3. Какой памятник стоит на берегу реки Невы? (ответ: царю Петру Первому)

Pytania najtrudniejsze

1. Почему Санкт-Петербург называют „Северной Венецией”? (ответ: город лежит на 42 островах и 40 каналах, в нём около 600 мостов)
2. Какие названия имел город Санкт-Петербург? (ответ: в 1914 году – Петроград, после октябрьской революции – Ленинград)
3. Где расположен Санкт-Петербург? (ответ: на берегу Финского залива Балтийского моря, в дельте реки Невы)

W celu utrwalenia nazw zabytków Sankt Petersburga oraz poznania nowych obiektów tego miasta, młodzież obejrzała autentyczne fotografie z Wenecji Północy, których autorem był nasz gość, mój przyjaciel z Rosji. Zaprezentował on na forum zdjęcia, opisując je w swoim rodzimym języku. Fotografie zostały ponumerowane i zawieszono na tablicy. Dla każdej pary uczniów przygotowałam 8 karteczek z krótkimi opisami. Celem tego ćwiczenia było doskonalenie umiejętności rozumienia tekstów pisanych.

- a. Медный всадник – памятник царю Петру Первому.
- б. Аничков мост – мост на реке Неве известен фигурами лошадей.
- в. Эрмитаж – известный во всём мире музей западноевропейского искусства.
- г. Петергоф – один из пригородов Санкт-Петербурга, где много фонтанов.

- д. Крейсер Аврора – выстрелом с этого корабля началась октябрьская революция.
- е. Дворцовая площадь – главная площадь города, на которой находится Зимний дворец.
- ё. Спас на Крови – храм; здесь был смертельно ранен царь Александр II.
- ж. Невский проспект – главная улица города.

Przydatną pozycją okazał się *Codziennik rosyjski* (Tatarchyk 2018). Skorzystaliśmy z zawartego w nim testu: znane miejsca w Petersburgu. Ćwiczenie polegało na tym, że każda para uczniów tworzyła słowa z rozsypanych liter – nazwy słynnych miejsc w Sankt Petersburgu. Pomocne okazały się opisy tych miejsc w języku rosyjskim. Tego typu ćwiczenie przyczyniło się do poszerzenia zasobu leksykalnego młodzieży oraz utrwalenia nazw zabytków Wenecji Północy.

Kolejne ćwiczenie dotyczące znanych postaci oraz miejsc Sankt Petersburga miało na celu doskonalenie sprawności mówienia w języku rosyjskim. Wykorzystałam elementy dramy. Przygotowałam tekturowe koło. Na jego wewnętrznej stronie napisałam różne nazwy obiektów Wenecji Północy. Każdy z uczniów przekłubał koło szpilką i takim sposobem losował daną nazwę. Na kole znajdowały się takie słowa jak: Нева, Пётр Первый, Эрмитаж, Зимний дворец, Медный всадник, Аничков мост, Кунсткамера, Мариинский театр, Петропавловская крепость, Александровская колонна. Zadaniem ucznia było wcielenie się w rolę poprzez ustne opisanie wybranej przez siebie postaci bądź obiektu. Pozostałe osoby odgadywały nazwę. Pomocą w tworzeniu wypowiedzi ustnych służył nasz gość z Rosji.

Przykłady:

1. „Я царь, я основал Санкт-Петербург в 1703 году” – odpowiedź: Пётр Первый.
2. „Я архитектурный памятник – большой столб, который стоит в центре Дворцовой площади” – odpowiedź: Александровская колонна.
3. „Я музей антропологии и этнографии имени Петра Великого” – odpowiedź: Кунсткамера.

Dopełnieniem zajęć o słynnych obiektach i architekturze Sankt Petersburga był Wojewódzki Konkurs Plastyczny „Piękno Rosji”, który organizowałam. Jego kolejną edycję poświęciłam miastu Piotra I. Zachęciłam swoich utalentowanych artystycznie podopiecznych do udziału w tym przedsięwzięciu. Po uroczystym rozstrzygnięciu konkursu zorganizowaliśmy wystawę prac plastycznych ukazujących Sankt Petersburg.

Muzyka, sztuka

W myśl słów „Piosenka jest dobra na wszystko...” postanowiłam zapoznać młodzież z pieśnią *Белые ночи* („Ночь плывёт над Невой...”), którą śpiewaliśmy wspólnie przy aкомпаниamencie gitary. Uczniowie z pomocą native speakera doskonalili prawidłową wymowę oraz objaśniali znaczenia wyrażen: мне не до сна – мне не хочется спать; бродить над Невой – гулять, ходить над Невой; родной город – город, в котором ты родился и живёшь. Posłuchaliśmy również symfonii Dymitra Szostakowicza Ленинградская Nr 7, która została napisana i po raz pierwszy wykonana podczas II wojny światowej w czasie blokady Leningradu. Zwróciliśmy uwagę na światowej sławy balet rosyjski, który związany jest m.in. z Maryjskim Teatrem. Nasz gość z Rosji opowiedział młodzieży w kilku zdaniach libretto dwóch baletów Piotra Czajkowskiego Лебединое озеро i Щелкунчик, których fragmenty obejrzelśmy w Internecie na kanale YouTube. Wiele radości sprawiła młodzieży próba wcielenia się w artystów baletu podczas stawiania kroków *Танца белых лебедь* z *Jeziора Лебедзиего*.

Kolejną część zajęć poświęciliśmy Ermitażowi. Native speaker przeczytał najistotniejsze fragmenty tekstu z książki *Влюбиться в Россию* pt.: Эрмитаж (Telepnev i Ziomek 2011). Uczniowie dowiedzieli się, w którym roku powstało muzeum, kto był jego założycielem oraz jaką liczbę eksponatów posiada obecnie kolekcja Ermitażu. Ponadto obejrzeni fotografie Rosjanina przedstawiające Plac Pałacowy z budynkiem Pałacu Zimowego oraz sale z obrazami słynnych malarzy.

Następnie młodzież wysłuchała relacji native speakera o Bursztynowej Komnacie, zwanej czasami ósmym cudem świata, która znajduje się w Pałacu Jekateryńskim. Po obejrzeniu zdjęć ukazujących to arcydzieło sztuki barokowej uczniowie podzieleni na grupy opisywali ustnie fotografie, wykorzystując nowo poznane wyrażenia: Екатерининский дворец, янтарь, холст, зал, шедевр, мастерская, резьба, исчезнуть. Grupa, która prawidłowo i najszybciej wykonała to zadanie, zapoznała się z krótkim tekstem w języku rosyjskim o Peterhofie (Wiatr-Kmieciak i Wujec 2009). Następnie podzieliła się informacjami o architekturze i fontannach tej letniej rezydencji Piotra I, prezentując fotografie.

Literatura, filmy, blogi

Słowami z poematu Puszkina *Медный всадник*: „Люблю тебя, Петра творенье, Люблю твой строгий, стройный вид...” rozpoczęłam kolejną część zajęć. Po odczytaniu fragmentów uczniowie wypisali

na tablicy wyrażenia opisujące miasto: красивый, любимый, стройный вид, прозрачный сумрак, задумчивые ночи, блестящий город, знаменитый, богатый. Objąśniałam młodzieży, że taki obraz Petersburga przedstawił Puszkina również w poemacie Евгений Онегин. Następnie obejrzelśmy zdjęcia przedstawiające mieszkanie poety w Petersburgu.

Każdy z uczniów otrzymał karteczkę z cytatem Biełińskiego: *Питер имеет необыкновенное свойство оскорблять в человеке всё святое и заставить выйти наружу всё сокровенное. Только в Питере человек может узнать себя: человек он, получеловек или скотина.* Wspólnie, za pomocą słowników, przetłumaczyliśmy powyższy tekst na język polski. Byłam świadoma, że młodzież omawiała na lekcjach języka polskiego *Zbrodnię i karę* Dostojewskiego. Zadałam pytanie: Как вы думаете, о каком русском писателе и его романе идёт речь? Podpowiedzią był wykonany przeze mnie kolaż, na którym narysowałam skojarzenia związane z powieścią *Zbrodnia i kara*: Raskolnikowa zabijający siekierą starą lichwiarkę, kilka zabytków Petersburga oraz portret F. Dostojewskiego. Po odgadnięciu przez uczniów autora oraz tytułu dzieła podzieliłam młodzież na 3 grupy. Każda otrzymała książkę *Преступление и наказание* w oryginale. Celem tego ćwiczenia było odnalezienie w tekście fragmentów opisujących Petersburg. Grupa I skupiła się na krajobrazie miasta (cz. 1 – rozdział 1; cz. 2 – rozdział 1; cz. 2 – rozdział 6; cz. 4 – rozdziały 5–6). Uczniowie grupy II szukali opisów scen życia ulicznego (cz. 1 – rozdział 1; cz. 2 – rozdział 2; cz. 2 – rozdział 6; cz. 5 – rozdział 5). Grupa III zajęła się opisem pomieszczeń (cz. 1 – rozdział 3 – комната Раскольникова; cz. 1 – rozdział 2 i cz. 2 – rozdział 7 – угол Мармеладовых). Praca w grupach okazała się strzałem w dziesiątkę. Zaangażowali się w nią zarówno uczniowie bardzo dobrzy językowo, jak i słabsi. Korzystali z pomocy native speakerów, słowników rosyjsko-polskich, a także z własnej wiedzy wyniesionej z zajęć języka polskiego. Rezultaty pracy w grupach były następujące:

Grupa I – krajobraz Petersburga (темно, душно, грязно, пыль, грязь, вонь и всякая гадость);

Grupa II – sceny życia ulicznego (пьяная девочка на бульваре, сцена с утопленницей, пьяные солдаты и другие);

Grupa III – opis pomieszczeń (комната Раскольникова: шкаф, гроб, грязно, жёлтые обои; комната Мармеладовых: закопченная дверь, тёмная лестница, дырявая простыня, страшно, душно, помещения бедные).

Moje pytanie podsumowujące pracę młodzieży brzmiało: Каков Петербург Достоевского и как влияет на судьбу героев? Na tablicy pojawiły się następujące odpowiedzi: город грязи, грусти, вони, бедный, тёмный. Герои – одинокие люди, бедные, пьяные, у которых нет смысла жизни.

Zachęciłam uczniów do przeczytania nowel Gogola: *Nos, Płaszcz, Newski Prospekt* (dla chętnych – w oryginale), w których ukazany jest mroczny obraz Petersburga.

W kolejnej części zajęć postanowiłam zapoznać młodzież z blogiem Agnieszki Zielińskiej, która przedstawia Wenecję Północy oczami polskich turystów. Uczniowie skorzystali ze swoich smartfonów, wpisując adres: mojepodrozneliterackie.blogspot.com/2016/07/. Fragment bloga był zatytułowany *Śladami Dostojewskiego po Petersburgu*. Młodzież miała możliwość zobaczenia fotografii prezentujących mieszkanie autora *Zbrodni i kary* w Petersburgu oraz poznania ciekawostki na temat kawiarenki Idiota. Dzięki innemu fragmentowi bloga mojepodrozneliterackie.blogspot.com/2016/08/, *Petersburg po raz ostatni*, uczniowie pogłębili wiedzę na temat Twierdzy Pietropawłowskiej, w której przebywali m.in. F. Dostojewski i T. Kościuszko.

Kolejną część cyklu zajęć poświęciliśmy filmowi *Ленинград*. Nasza prymuska z historii wprowadziła wszystkich w tragiczny okres blokady miasta: rok 1941–1944, miasto oblężone przez wojska niemieckie i odcięte od reszty świata, głód, brak dostępu do prądu, ogrzewania, wody. W trakcie projekcji uczniowie byli zobowiązani do notowania najważniejszych, według ich uznania, informacji o filmie, jego fabule i bohaterach. Po obejrzeniu filmu zapytałam młodzież: Как вы чувствуете себя, какие у вас эмоции? Odpowiedzi były podobne: страх, грусть, хочется плакать, жалко людей, тревога, злость, боль, тишина, несправедливость, трагедия, ужас. Przygotowałam 3 drewniane matrioszki o różnych rozmiarach, które zawierały pytania dotyczące filmu. W największej znajdowały się pytania za 5 punktów – trudne, w średniej – za 4 punkty, w najmniejszej – za 3 punkty – łatwe. Każdy uczeń mógł wybrać sobie dowolne pytanie, które zawierało 3 odpowiedzi (jedna prawidłowa). Jeśli nie potrafił odpowiedzieć na nie, wkładał je ponownie do matrioszki. Trzy pierwsze osoby, które udzieliły prawidłowych odpowiedzi i uzyskały największą liczbę punktów, wygrywały. Przykładowe pytania były następujące:

1. Кто режиссёр фильма?

- а) Алексей Борисович
 - б) Александр Буравский
 - в) Никита Михалков
- (odpowiedź: Александр Буравский) – за 3 р.

2. Какой жанр фильма „Ленинград”?

- а) боевик
 - б) драма
 - в) военный фильм
- (odpowiedź: военный фильм) – за 3 р.

3. На чём иностранные журналисты ездили по городу?

- а) на такси
 - б) на автобусе
 - в) на машине
- (odpowiedź: на автобусе) – за 3 р.

4. Сколько длилась блокада Ленинграда?

- а) три года
 - б) три с половиной года
 - в) два с половиной года
- (odpowiedź: два с половиной года) – за 3 р.

5. В каком месяце и году начинается фильм?

- а) в июле 1941
 - б) в ноябре 1942
 - в) в ноябре 1941
- (odpowiedź: в ноябре 1941) – за 4 р.

6. Сколько людей было в это время в Ленинграде?

- а) три с половиной миллиона
 - б) миллион
 - в) два с половиной миллиона
- (odpowiedź: три с половиной миллиона) – за 4 р.

7. Где была построена дорога жизни?

- а) на льду Онежского озера
 - б) на льду Ладожского озера
 - в) на водах Ладожского озера
- (odpowiedź: на льду Ладожского озера) – за 4 р.

8. Какая была дневная норма хлеба?

- а) 125 граммов
 - б) килограмм
 - в) 250 граммов
- (odpowiedź: 125 граммов) – за 5 р.

9. Кто такая Кейт Дэвис?

- а) певица из Лондона
 - б) военный корреспондент лондонской Дэйли Телеграф
 - в) английская медсестра в ленинградской больнице
- (odpowiedź: военный корреспондент лондонской „Дэйли Телеграф”) – за 5 р.

10. Кто такой Малинин в фильме?

- а) майор Малинин – он ищет учёного – гидрографа – Василия Краузе, который должен ему помочь убежать из Ленинграда
 - б) полковник Малинин, который знает дорогу на Ладоге, по которой можно пустить машины с продовольствием
 - в) майор Малинин – он ищет учёного – гидрографа – Василия Краузе, который знает дорогу на Ладоге, по которой можно пустить машины с продовольствием
- (odpowiedź: майор Малинин – он ищет учёного – гидрографа – Василия Краузе, который знает дорогу на Ладоге, по которой можно пустить машины с продовольствием) – за 5 р.

Uczniom-kinomanom poleciłam jeszcze dwa filmy godne uwagi, których akcja rozgrywa się w Petersburgu. To *Admirał* – wojenny film o białogwardziście, Aleksandrze Kołczaku, oraz komedia *Ironia losu* z polską aktorką Barbarą Brylską w roli głównej. Każdego roku rosyjska telewizja emituje tę komedię w wieczór sylwestrowy.

Podsumowaniem pracy uczniów podczas zajęć o Sankt Petersburgu były scenki rodzajowe, które sprawdzały zasób leksykalno-gramatyczny moich podopiecznych, ich wiedzę o mieście oraz umiejętność mówienia w języku rosyjskim. Ważną rolę odgrywały tu gesty i mimika „aktorów”. Uczniowie pracowali w parach, przygotowując wylosowany przez siebie temat scenki rodzajowej. Te minidialogi były prezentowane w formie ustnej na forum grupy.

Scenka I: rozmowa o założycielu miasta i jego historii

Scenka II: rozmowa o znaczeniu nazwy miasta – „Wenecja Północy”

Scenka III: rozmowa o soborach i świątyniach Sankt Petersburga

Scenka IV: rozmowa o białych nocach w Sankt Petersburgu

Scenka V: rozmowa o Ermitażu

Scenka VI: rozmowa o literackim Sankt Petersburgu

Scenka VII: rozmowa o historycznych zabytkach miasta

Scenka VIII: rozmowa o słynnych miejscowościach pod Petersburgiem (Peterhof, Carskie Sioło)

Przygotowując młodzież do egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym, zaproponowałam napisanie maila:

Niedawno byłeś(-aś) na wakacyjnym kursie języka rosyjskiego w Sankt Petersburgu. W mailu do kolegi z Rosji:

- uzasadnij, dlaczego wybrałeś(-aś) taką formę wypowiedzi;
- opisz jedną z osób prowadzących ten kurs językowy;
- przedstaw atrakcje, jakie zapewnią uczestnikom kursu języka rosyjskiego jego organizatorzy;
- napisz, w jaki sposób zamierzasz podtrzymać znajomości zawarte podczas kursu językowego.

Dla uczniów, którzy zamierzali zdawać egzamin maturalny na poziomie rozszerzonym, przygotowałam wypowiedź pisemną:

W czasie pobytu w Sankt Petersburgu zauważyłeś(-aś) różne działania mieszkańców mające na celu upiększenie swojego miasta. Napisz artykuł do lokalnej gazety, w którym opisziesz te działania i uzasadnisz, dlaczego warto brać udział w tego typu przedsięwzięciach.

Praca domowa dla chętnych polegała na przygotowaniu prezentacji w języku rosyjskim na temat nauki i gospodarki Sankt Petersburga.

Uwieńczeniem cyklu zajęć była wspólna biesiada z naszym gościem z Rosji przy blinach, herbacie z samowara i wspólnym śpiewaniu pieśni Белье ночи.

Podsumowanie

Cykl zajęć o Wenecji Północy miał charakter interdyscyplinarny. Młodzież poznała różne gatunki muzyki poświęcone miastu Piotra I: pieśń, symfonię oraz balety. Poszerzyła wiedzę na temat historii i geografii miasta, zapoznając się z etymologią nazwy Sankt Petersburg, informacjami o założycielu miasta i zjawisku białych nocy. Uczniowie z zaangażowaniem wcielali się w rolę danego obiektu Sankt Petersburga, podziwiali arcydzieła Ermitażu. Chętnie wykorzystywali swoją wiedzę o *Zbrodni i karze* Dostojewskiego, poznając ekwiwalenty słów-kluczy w języku rosyjskim. Zajęcia były okazją do rozwijania wszystkich sprawności językowych: receptywnych – słuchania i czytania oraz produktywnych – pisanie i mówienie. Młodzież sprawdziła się również w roli tłumaczy oraz aktorów odgrywających dramę i scenki rodzajowe. Miasto Piotra I wzbudziło w nich różne emocje: zachwyt nad pięknem zabytków i bogactwem kultury, refleksję nad losem bohaterów Dostojewskiego oraz podziw dla odwagi i wytrwałości mieszkańców oblężonego Leningradu podczas II wojny światowej.

Indywidualne rozmowy z uczniami oraz ankiety ewaluacyjne udowodniły, że Sankt Petersburg stał się inspiracją dla wielu młodych ludzi, a tego typu zajęcia interdyscyplinarne pobudziły ich do samodzielnego myślenia i aktywności, kształtowały pozytywne relacje w grupie, uczyły „zdrowej” rywalizacji oraz pokonywania bariery językowej w bezpośredniej rozmowie z native speakerem, rozwijały wrażliwość międzykulturową. Cykl zajęć o Wenecji Północy okazał się dla mnie dobrym sposobem na walkę z rutyną i nudą, dał satysfakcję i zainspirował do organizacji tego typu przedsięwzięć w przyszłości.

BIBLIOGRAFIA

- Czajkowski, P.I. (2015), *Балет „Лебединое озеро”*. Белый акт, [plik wideo] <bit.ly/3yRjBa3>, [dostęp: 16.08.2021].
- Czajkowski, P.I. (2014), *Балет „Щелкунчик”*, [plik wideo] <bit.ly/3DWJOrn>, [dostęp: 16.08.2021].
- Danecka, I. (1998), *Как дела? 3 Добро пожаловать в Россию!*, Warszawa: Wydawnictwo Szkolne PWN.
- Gawęcka-Ajchel, B., Żelezik, A. (2008), *Podręcznik z ćwiczeniami dla klasy 6*, Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.
- Granatowska, H. (1998), *Как дела 3? В мире прекрасного*, Warszawa: Wydawnictwo Szkolne PWN.
- Wiatr-Kmieciak, M., Wujec, S. (2009), *Вот и мы 2, Podręcznik Język rosyjski dla szkół ponadgimnazjalnych*, Warszawa: Wydawnictwo Szkolne PWN.
- Tatarczyk, O., Wysokińska, J., Liauchuk, V. (2018), *Codziennik rosyjski*, Warszawa: Wydawnictwo Poltext.
- Telepnev, A., Ziomek, M. (2011), *Влюбиться в Россию*, Warszawa – Bielsko-Biała: Wydawnictwo Szkolne PWN.
- Zielińska, A. (2016), „*Moje podróże literackie: lipiec 2016*”, [blog] <mojepodrozneliterackie.blogspot.com>, [dostęp: 16.08.2021].
- Zielińska, A. (2016), „*Moje podróże literackie: sierpień 2016*”, [blog] <mojepodrozneliterackie.blogspot.com>, [dostęp: 16.08.2021].

DR KATARZYNA CZUBAŁA-VYBOROV Nauczycielka języka rosyjskiego i niemieckiego w Zespole Szkół Ekonomicznych i Mundurowych w Chełmie. W latach 1999–2001 nauczyciel akademicki w IFS UMCS w Lublinie, a w latach 2005–2007 w IFS KUL (filia w Tomaszowie Lubelskim). W latach 2007–2012 kierowała Studium Języków Obcych w Wyższej Szkole Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie. Opublikowała kilkanaście artykułów naukowych i popularnonaukowych.